

COSMIN PERTA

Teofil

și

Câinele
de
lemn

HERG BENET

Colecția $\sqrt{5}$

H E R G B E N E T
P U B L I S H E R S

2012

© 2012 Cosmin Perța

© 2012 Herg Benet Publishers, pentru prezenta ediție

Herg Benet Publishers

Str. Dr. Burghilea 22, sector 2, București, România

www.hergbenet.ro

editor@hergbenet.ro

Ilustrații: © Andrei Gamarț

Copertă: © TheSpartan.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

PERȚA, COSMIN

Teofil și Câinele de lemn / Cosmin Perța. - București :

Herg Benet, 2012

ISBN 978-606-8335-43-8

821.135.1-31

Tipărit în România

COSMIN PERȚA

Teofil
și
Câinele de lemn

Poem

HERG BENET
PUBLISHERS

„Scriitorul este o persoană a cărei menire nu e de a da
răspunsuri, ci de a pune lumii întrebări.“

Roland Barthes

I

Inginerul Nicolae Popete avea 86 de ani și tocmai descoperise mașina timpului. Pentru a breveta invenția, avea nevoie de un subiect care să facă prima „lansare“ și să se și întoarcă de acolo, nu atât pentru a povesti (știința nu este interesată de istorii), cât pentru a demonstra reversibilitatea procesului. În scopul găsirii unui cobai, Nicolae Popete nu s-a adresat Academiei (în care nu avea încredere, și oricum în opinia sa de mult trebuia dizolvată), ci a preferat un anunț într-un ziar cu tiraj mic pentru a păstra, pe cât posibil, „caracterul secret al informației“.

Teofil Barbălată era la un moment dat un poet și un romancier contemporan mediocru. Știa asta și era împăcat. Prea încerca să le facă pe toate, prea se credea important și nu excela în nimic. Cu gândul acesta se obișnuise deja după lungi ani de dramatism și lingoa-re, după ce, la rugămințile lui, i-o demonstraseră chiar majestațile criticii (contemporane, bineînțelese). Dar nici criticii nu mai erau ce au fost. Nu-i erau străine nici micile atacuri de panică sau puseurile conștiinței de normalizare a egoului, încercări organice, la el chiar mecanice, de reintrare în realitate, dar nici să se oprească din scris nu putea. „Dobitocii ăia“. Ceva, cineva parcă

îi dicta încontinuu un text nesfârșit, inegal și eteroclit despre lume, dar mai ales despre el și despre ideea sa de literatură. Idei, la drept vorbind, mai ales despre literatură, nu prea avea, în cazul său fiind mult mai important scrisul acela monoton, fără sfârșit, care trebuia în final să aibă un sens. „Nimeni nu scrie aiurea, tot scrisul înseamnă ceva“.

Un caz clasic de grafomanie, am spune noi, dar nu era doar atât, pe Teofil Barbălată îl măcina un gând mai puțin obișnuit. Pe scurt, abandonase viziunea, dar nu și speranța. Credea Teofil Barbălată că, într-o altă vreme, scrisul său ar fi putut conta, ar fi fost important, singurul motiv pentru care acum, în vremea în care el trăia, era invizibil se datora unui gust pervertit, prea dedat unor cutume prea repede schimbătoare, pe care niciodată nu le putea prinde la timp (de îndată ce le-a observat, au și dispărut). Și atunci cum el, T. Barbălată, să fie viu și inovator, cu toată arta scrisului său? Dar... într-un alt timp, într-o altă vreme, dinainte, el, cu arta scrisului său, ar fi știut exact ce urmează și ar fi putut să o ia înaintea tuturor. Ar fi putut să fie măcar ca Macedonski, dacă nu ca Eminescu, ba chiar ca Urmuz. Dacă el, Teofil Barbălată, ar fi fost măcar ca Urmuz? Și la o adică de ce nu? Talent avea, secolul îi lipsea.

Își bău cafeaua în același fotoliu vechi în care și-o bea în fiecare dimineață (moștenire la care nu a renunțat de la bunica primei și ultimei sale soții, baroneasă de Târgu-Jiu). Nu se gândea la nimic când își bea cafeaua, avea timp să se gândească la el și la idealurile lui tot restul zilei. Acum stătea și privea obiectele din casă

cu un dezgust impersonal: un șifonier de lac, păstrat de la proprietar, o măsuță rotundă de cafea cumpărată în primul an de căsătorie, acoperită cu un lințoliu roșu, imens, strâns ghem la picioarele ei, cu motive animale (amintire din facultate, când l-a cumpărat de la un magazin de boarfe pentru că i se părea interesant), canapeaua extensibilă Rembrandt (luată recent pentru numele ei), lanseta Hemingway de 4 metri, făcută în China (obiect de decor cumpărat din aceleași considerente onomastice), rafturile de tablă ruginită ticsite de cărți „din toate epocile”, raftul special, din lemn de brad nefinisat, cu volume cu dedicații (autorii valoroși de acolo trebuiau căutați bine), covorul persan, dar de la mătușa lui din partea tatălui. Împăturită pe jos, plapuma de la mama sa. Se gândi că pe asta o folosea cel mai des.

Toate aceste treceri în revistă nu îi trezeau nici amintiri, nici sentimente. Când bea cafeaua T. Barbălată, mintea sa era goală, bine că asta dura doar câteva minute. Neobișnuind să fumeze (să bea cu atât mai puțin), T. Barbălată era extrem de parcimonios și totodată de rapid cu viciile, defectele și dependențele sale.

Termină cafeaua, se ridică, vizită toaleta, își schimbă treningul de noapte cu un impecabil costum kaki pe care se obișnuise să și-l îngrijească singur după divorț, își umplu geanta de umăr cu reviste și cărți cu totul nefolositoare (pentru prestigiu) și părăsi garsoniera din strada Bistriței, numărul 9, în mai puțin de 10 minute.

Era deja ora 8 și un sfert. Luă tramvaiul 36, ignoră cu importanță și desăvârșire cearta bătrânilor din

picioare cu tinerii de pe scaune și coborî peste exact 23 de minute la stația Pictor Vușescu. Acolo îl aștepta de opt minute inginerul Nicolae Popete.

Peste exact 21 de ore de la citirea anunțului, Teofil Barbălată intra în apartamentul lui Nicolae Popete cu aerul că știe exact ce are de făcut.

Cu precauție, pentru orice eventualitate, pe ultima filă a jurnalului intenționat lăsat acasă, destinat anchetaților enigmaticei, își notase: „Scriitorul Teofil Barbălată se trezi într-o dimineață cu o tendință irepresibilă de a se întoarce în timp“.

Mi-am amintit: într-o stație de metrou sute de fețe încrâncenate, ostile, împietrite. Atât.

II

A trăit odată un Câine de lemn îndrăgostit de o Jumătate de Matrioșcă. Câinele de lemn avea de câteva zile un vis ciudat: se făcea că odată ca niciodată a existat un împărat care, în decursul vieții, văzuse toată lumea, mai puțin un loc. Dacă avea să ajungă să vadă și locul acela putea muri, altfel era condamnat la o nedreaptă, chinuitoare și înghețată eternitate. Împăratul adună oștile și toți cavalerii din regat, ordonându-le să plece în lumea largă și să găsească acel loc pe care piciorul lui nu-l călcase. A promis împăratul o recompensă atât de mare celui care avea să găsească locul ascuns încât toți locuitorii regatului au pornit în lume, chiar și femeile cu țânci de lapte, să găsească locul acela nemainumit și să câștige recompensa. Astfel, în curând, împăratul rămasese singur în împărăție. Plecaseră și valeții, și hamalii, și bucătarii, și hornarii. Era singur singurel, bătrân de abia îi puteai număra anii, și în curând deveni foarte trist. Anii au tot trecut și nimeni nu s-a mai întors să îi spună bătrânului împărat dacă au găsit au ba locul cu pricina, de parcă toți îl abandonaseră sortitei sale chinuitoare și înghețate eternități.

Câinele de lemn se trezi lac de sudoare. Transpirația îi desenase pe piept o hartă. Stătea și se holba la ea. Nu

se mișca de frică să nu o distrugă. Stătea și se uita. Nu îi venea să creadă. Încerca să o memoreze. Apoi și-a amintit: cunoștea harta asta. Era harta parcului din cartierul lui. Parcul în care se plimba el. Îl știa pe de rost, aproape. Era în parcul acela un loc în care nu fusese încă. Și-a șters transpirația cu dosul palmei și s-a ridicat în șezut. Trebuia neapărat să meargă astăzi, chiar astăzi, în locul acela. Era ceva cu locul acela, ceva care îl atrăgea. Dar când să mai facă și asta? Nu putea gândi. Nu se putea concentra. S-a dat jos din pat iar patul a foșnit electrizat, deranjat de îndepărtarea trupului cald. Iarăși adormise cu lumina aprinsă. Îl usturau ochii. S-a îndreptat spre întrerupător și a stins lumina. S-a dus în bucătărie. Era în pielea goală, dar asta nu era o problemă, era singur în casă. Toată lumea știa, Câinele de lemn a fost mereu singur. A deschis frigiderul și a scos o Coca-Cola. A tras jaluzelele. Afară era încă noapte. Noaptea albăstruie și rece de 14 martie.

După prima înghițitură de Coca-Cola, parcă gândea mai bine. Lichidul rece și înțepător, efervescent, care i se prelingea pe faringe, îl deranja, dar îl trezea. Tuși. Nu era suficient. Luă din dulap ibricul, îl umplu pe trei sferturi cu apă și o puse la fiert. Avea nevoie și de cafea. Multă cafea, doar trebuia să stea în picioare până a doua zi dimineață. Așteptând să fiarbă apa, se prăbuși în scaunul de lemn din bucătărie și în curând fu copleșit de imaginile zilei de ieri. Câinele de lemn închise ochii, își amintea.

Văzu prima dată fluviul și apele fluviului învolburându-se. Un stol de ciori se grăbea croncănind deasupra. Apele se umflau, dar el, Câinele de lemn, era bine, el era închis într-o baracă în Șantier. Nici măcar fluviul nu putea să treacă de Șantier, într-atât era de întins. În Șantier exista un echilibru pe care nici o forță a naturii nu-l putea distruge. Câinele de lemn se născuse în Șantier și nu credea că va pleca vreodată de acolo. În mijlocul Șantierului era o pădure de pin, în pădurea de pin curgeau râuri minuscule în care trăiau pești minusculi. Și mai adânc în pădurea de pin era închisoarea. Nu era bine să te plimbi pe lângă închisoare. Tot ce era pe lângă închisoare aparținea închisorii, dacă te plimbai pe lângă închisoare și tu puteai aparține închisorii. Câinele de lemn a fost o singură dată aproape de închisoare. Suficient de aproape să îi audă pe cei închiși urlând. De fapt nu urlau, scoteau un sunet monoton, subțire, continuu. Două mii de oameni stăteau nemișcați în închisoare și scoteau sunetul acela. Un fel de „ohm“, dar mult mai subțire și fără legătură cu meditația, mai degrabă cu suferința. Se spunea că cei două mii de foști muncitori de pe Șantier închiși acolo nu dormeau și nu mâncau, stăteau doar așa, nemișcați, și scoteau sunetul acela. În spatele pădurii de pin erau barăcile muncitorilor liberi, puțin mai liberi, pentru că tot Șantierul era înconjurat cu sârmă ghimpată și tranșee. Într-una dintre barăcile acelea se născuse și Câinele de lemn. Mama lui murise la naștere. Tatăl muncea toată ziua, de Câinele de lemn au avut grijă la început femeile din barăcile vecine, apoi chiar Câinele de lemn a avut grijă de el, singur. Unica

jucărie a Câinelui de lemn a fost un Câine de lemn, cioplit stângaci, cu cuțitul, de tatăl său. De aici i se trăgea și porecla. În fața pădurii de pin erau galeriile. Câinele de lemn avea voie să meargă acolo, dar nu se ducea niciodată. Nu era o imagine prea plăcută: niște schelete ambulante, printre care și tatăl său, opintindu-se toată ziua la piatră.

În ziua aceea, apele Dunării, deși involburate, nu au trecut de gardul de sârmă ghimpată, nu au răsturnat turnurile de control, nu au înfundat galeriile, nu au spart ușile închisorii din pădurea de pini, a fost doar o zi ploioasă cu mult vânt, iar Câinele de lemn stătea pe geamul de nailon al barăcii și se uita la ciorile care survolau Șantierul îndreptându-se spre Mlaștină. Nu închisoarea din pădurea de pin era cel mai de temut loc de pe Șantier, ci Mlaștina, mlaștina în care, când nu mai încăpeau în închisoare, muncitorii erau scufundați de vii.

Când s-a trezit Câinele de lemn din visare, apa din ibric se evaporase deja pe jumătate. Afară era zi de-a binelea. A dat nemulțumit din cap. I se făcuse frig. Încă era gol. A adăugat apă în ibric și a intrat la baie. Peste câteva minute se spălase deja pe față și se îmbrăcase. Mirosul cafelei braziliene scufundată în apa clocotită a cuprins curând toată bucătăria. A tras aburul adânc pe nări. L-a simțit până în creier. Așa mai mergea. S-a relaxat.

Înainte să iasă pe ușă își aminti finalul visului: sătul de veșnicie și singurătate, nenorocit, chiar cu prețul aspru al pierderii sufletului, împăratul încercă să se

sinucidă. Și atunci i-a apărut înaintea îngerul Domnului care i-a spus: „Rabdă și te vei mântui. Locul pe care nu l-ai văzut nu e în lumea aceasta, în timpul acesta.”

Trebuia, obligatoriu trebuia să ajungă astăzi în parc, în locul acela. Era ceva ciudat în toată povestea asta. Dar când? Când s-o mai facă și pe asta? O să vadă el. Acum avea altceva de făcut. Gândul la revederea iubitei sale Jumătăți de Matrioșcă îi umplu fața de un zâmbet tâmp. Mai încolo nu se știa, deocamdată însă era fericit.

Ieși și închise yala de două ori.

Am dat cu piciorul în ușă. Am dat cu piciorul în ușă cât am putut de tare. Mi-am lipit urechea de ușă, ți-am simțit pulsul, ți-am auzit nedreptatea, ți-am auzit sângele zborșind.

Citind romanul lui Cosmin, am intrat automat în rolul unui cenzor paranoid, din ce în ce mai încruntat, pe măsură ce intram în pâinea de cuvinte. Mai încruntat fiindcă am început să adun întrebări pentru a pune la punct autorul, pentru a-l convinge că un asemenea text nu trebuie publicat, fiindcă este periculos pentru “cetăţeanul de bună credinţă”, este subversiv şi cu atât mai nociv, cu cât încearcă să se ascundă în spatele absurdului. Fiindcă nouă, cenzorilor, la cursul de cenzură aplicată ni s-a atras atenţia de la bun început: atenţie mare la absurdul cu substrat, la textele aparent schizoide! Acolo se ascunde buba! Iar buba trebuie tratată chirurgical! Cine se ascunde în spatele Câinelui de lemn? Cine e Jumătatea de Matrioşcă? Iar Şantierul e cumva La Canal? Adică personajele tale au înnebunit din cauza regimului? Nu înţeleg! Măi băiete, ai cam sărit calul! Fii atent la mine, textul tău nu poate fi publicat! Sau te apuci de scris normal, pe înţelesul omului echilibrat, sau lasă-te! Auzi la el, CHINUL VEŞNIC ŞI NEOSTOITA SCRĂŞNIRE A DINȚILOR!

Micleuşanu M.

Băi, Perţa ăsta e de belea. N-am mai citit nici un scriitor de ăsta care să-ţi frece creierii cum o face el. După ce termini cartea te învârţi în cerc în mijlocul camerei, ca un tâmpit, şi nu ştii ce-i cu tine, frate, pe bune. Eşti praf.

Un băiat

C. Perţa pare să fie al treilea frate Strugatski. Umor, suspans, intertextualism, fantasy – acestea sunt ingredientele romanului pe care tocmai îl citesc şi în care, mai mult ca sigur, ţi-ai dori şi tu să fii personaj, fie şi măcar unul secundar. Mie mi-ar plăcea să fiu Căinele.

V. Leac

www.hergbenet.ro

